
A Kúria precedensképes határozata az elévülést megszakító okok jogi természetéről

Fazekas Judit*

A témaválasztás apropóját egyrésről az adja, hogy nemrégiben jelent meg a Bírósági Határozatok Gyűjteményében a Kúria felülvizsgálati tanácsának a tanulmány címében jelzett precedensképes határozata az elévülést megszakító okok jogi természetének értelmezéséről, ami pontot tehet a Ptk. elfogadása tartó jogértelmezési vita végére. A másik indok, hogy a Polgári Jogot Oktatók Találkozóját a 10 éve elhunyt Bíró György professzorral való emlékezésnek szenteltük, aki több tanulmányában is foglalkozott az elévülés elméleti és gyakorlati kérdéseivel.

Kulcsszavak: elévülés, elévülést megszakító okok, szerződési szabadság, bírói gyakorlat

On the precedent-setting decision of the Curia: Legal nature of the grounds for interrupting the period of prescription

The choice of topic is partly inspired by the recent publication of the precedent-setting decision in the Collection of Court Decisions, made by the Curia (Supreme Court of Hungary) in a review proceeding, referred to in the title of the study, on the interpretation of the legal nature of the grounds for interrupting the prescription period, which may put an end to the legal interpretation debate that has been ongoing since the adoption of the Civil Code. The other reason is that we dedicated the Civil Law Scholars' Meeting to the memory of Professor György Bíró, who passed away 10 years ago and who dealt with the theoretical and practical issues of prescription in several of his studies.

Keywords: prescription, renewal of prescription, freedom of contract, case law

<https://doi.org/10.32980/MJSz.2025.3.29>

A témaválasztás apropóját egyrésről az adja, hogy nemrégiben jelent meg a Bírósági Határozatok Gyűjteményében a Kúria felülvizsgálati tanácsának a tanulmány címében jelzett precedensképes határozata¹ az elévülést megszakító okok jogi természetének értelmezéséről, ami pontot tehet a Ptk. elfogadása tartó jogértelmezési vita végére². A másik indok, hogy a Polgári Jogot Oktatók Találkozóját

* Egyetemi tanár, Széchenyi István Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Polgári Jogi és Polgári Eljárásjogi Tanszék.

¹ Kúria Pfv.VI.21.050/2024/7. Határozata tartozás megfizetése tárgyában; BH 2025.9.211.

² Lásd erről többek között Vékás Lajos: A kötelmek közös szabályai. In: Vékás Lajos – Gárdos Péter (szerk.): Kommentár a Polgári Törvénykönyvhöz. 2. kötet. Wolters Kluwer, Budapest, 2014, 1340-1341. o.; Vékás Lajos: A diszpozitív szabályozás elve és az elv kérdőjelei a gyakorlatban. *Magyar Jog*, 2018/7-

a 10 éve elhunyt Bíró György professzorra való emlékezésnek szenteltük, aki több tanulmányában is foglalkozott az elévülés elméleti és gyakorlati kérdéseivel.³

1. A felülvizsgálati kérelem alapjául szolgáló tényállás

Az alperes a felperesi jogelőddel 2016. október 24-én villamosenergia-szolgáltatási szerződést kötött, amely alapján villamosenergia szolgáltatást nyújtott az alperes részére. A szerződő felek megállapodtak abban, hogy „A jelen egyetemes szolgáltatási szerződésből eredő polgári jogi igények a követelés esedékességének napján hatályos jogszabályi rendelkezések szerinti időben évülnek el. Bármely fél által a másik fél részére igazolhatóan megküldött fizetési felszólítás megszakítja az elévülést.”

Az alperesnek 2018. július 4. és 2019. szeptember 2. között 1 291 876 forint összegű áramdíj tartozása keletkezett, 2019. szeptember 24-én esedékes fizetési határidővel. A felperesi jogelőd 2021. június 14-én írásban felszólította az alperest a tartozás rendezésére, azonban a fizetési felszólítás az alperes által a szerződésben megadott lakcímről „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza.

A felperesi jogelőd a 2021. október 6-án kelt engedményezési szerződéssel az alperessel szemben fennálló 1 029 510 forint összegű követelését a felperesre engedményezte. A felperes 2021. december 3-án írásban tájékoztatta az alperest az engedményezésről, egyúttal felszólította a tartozás rendezésére. Az alperes részére kiküldött engedményezési értesítő és fizetési felszólítás az alperes címéről „elköltözött” jelzéssel érkezett vissza.

A felperes 2023. május 15-én írásban arról tájékoztatta az alperest, hogy a 1 132 464 forint összegű villamosenergia-követelés a 3 éves törvényi elévülési időre tekintettel elévült, azonban arra hivatkozott, hogy az elévülés az alperes fizetési kötelezettségét nem érinti, és követelte a tartozás megfizetését. A fizetési felszólításnak az alperes nem tett eleget.

8., 385-391. o.; Vékás Lajos: Az új Polgári Törvénykönyv első évének tapasztalatairól. In Barzó – Juhász – Leszkoven - Pusztahelyi (szerk.): *Ünnepi tanulmányok Bíró György professzor 60. születésnapjára*; Vékás Lajos: Szerződési jog – Általános rész. ORAC Kiadó, Budapest, 2024, 308-309. o.; Pusztahelyi Réka: A magánjogi elévülés. Novotni Alapítvány, Miskolc, 2015; Pusztahelyi Réka: Az elévülési szabályok megváltoztathatósága: a magánautonómia határai, *Állam- és Jogtudomány*, 2024/1., 38-61. o.; Fazekas Judit: Kötelmi jogi alapvetés. Az elévült követelések. In Fazekas- Menyhárt – Kőhidi: *Kötelmi jog Általános rész*, Gondolat Kiadó, 2017, 19-29. o.; Pusztahelyi Réka – Veress Emőd: Elévülési szabályok a jogbiztonság szolgálatában, a román és a magyar polgári törvénykönyvekben. Összehasonlító jogi tanulmány. *Magyar Jog*, 2017/6., 373-383. o.; Jójárt Eszter: Diszpozitivitás a régi és az új Polgári Törvénykönyvben - elméleti alapvetés, *Magyar Jog*, 2014/12., 673-685. o.

³ Lásd ezek közül Bíró György: Az elévülés intézménye. *Publicationes Miskolcensis, Sectio Juridica et Politica*, Miskolc, Tomus XXVI/2. (2008), 541-576 o.; Bíró György: Az elévülés szabályai az új Ptk.-ban. In: Csák Csilla – Olajos István (szerk.): *Ünnepi tanulmányok Prugberger Tamás professzor 70. születésnapjára*. Miskolc, Novotni Alapítvány, 2007, 50-60. o.

2. Pertörténet

A felperes fizetési meghagyást nyújtott be a tartozás érvényesítése iránt, amely az alperes ellentmondása folytán perré alakult. A felperes keresetében a Ptk. 6:256. § (1) bekezdése alapján 1 029 510 forint, valamint a késedelembe esés időpontjától (2021. november 9.) a kifizetés napjáig esedékes törvényes mértékű kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Az alperes ellenkérelmében követelés elévülésére hivatkozva a kereset elutasítását kérte. Az elsőfokú bíróság kereseti kérelemmel egyezően kötelezte az alperest a tartozás és a késedelmi kamat megfizetésére.⁴

Az alperes fellebbezett az elsőfokú bíróság ítélete ellen, melyet a másodfokú bíróság helybenhagyott⁵. Hangsúlyozta, hogy a Ptk. elévülésre vonatkozó rendelkezései szerint a felek az elévülés megszakadásának Ptk.-ban írt okait szerződéses úton bővíthetik. Bár a Ptk. 6:25. § (1) bekezdése az elévülést megszakító okok között nem sorolja fel a jogosult által írt felszólító levelet, viszont az elévülésre vonatkozó rendelkezések között nem található olyan, amely kifejezett tiltást tartalmazna arra, hogy a felek további elévülés megszakadását eredményező okokat határozzanak meg. Minthogy a felek közötti szerződésnek része volt az a kikötés, hogy bármely fél által a másik fél részére igazolhatóan megküldött fizetési felszólítás megszakítja az elévülést, a felek egyező akarattal az elévülést megszakító okok körét kibővítették, amit a kötelmek közös szabályainak diszpozitív természetéből adódóan megtehettek.⁶ A szerződésben szereplő kikötés alapján így a fizetési felszólítás az elévülést megszakította.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását kérte. Vitatta az elévülést megszakító okok bővíthetőségét, álláspontja szerint ez szembe megy az elévülés intézményének lényegével. Kifejtette továbbá, hogy a felperesi jogelőd által alkalmazott, a szerződéskötés időpontjában hatályban volt Üzletszabályzat XVI. 3.5. pontjában foglalt általános szerződési feltételek tisztességtelenek.

A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. A Kúria a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége alapján⁷ engedélyezte a felülvizsgálatot, rámutatva, hogy a Ptk. elévülés megszakítására vonatkozó szabályainak jellege elvi jelentőségű kérdés. A Kúria megítélése szerint az az egyedi ügyön túlmutató és a társadalom széles körét érintő kérdés, hogy a Ptk.-nak az elévülés megszakítására vonatkozó rendelkezései diszpozitív szabálynak tekinthetőek-e, amely alapján az elévülés-megszakítási okok a felek által szerződéses úton bővíthetőek, vagy olyan kogens normák, amelyekre a felek szerződési szabadsága nem terjed ki.

⁴ Győri Járásbíróság P.21717/2023/10.

⁵ Győri Törvényszék Pf.20105/2024/4.

⁶ Ptk. 6:1. § (3) bekezdés.

⁷ Pp. 409. § (2) bekezdés b) pontja.

3. A Kúria döntése

A Kúria az elvi jelentőségű kérdést akként válaszolta meg, hogy az elévülés megszakításának okai nem a felek jogaira és kötelezettségeire, hanem az igényhelyzetben lévő alanyi jog kikényszeríthetőségére (bírószághoz fordulás jogára) vonatkozó szabályok. A felek szerződési szabadsága ezért eltérő elévülés-megszakítási okok meghatározására nem terjed ki, azaz a Ptk. szerinti elévülés-megszakítási okok köre nem bővíthető, az elévülés megszakításának okait tehát egzakt módon, törvényi szinten kell meghatározni.

A Kúria rámutatott, hogy a másodfokú bíróság jogerős ítélete meghozatalakor helyesen indult ki a kötelmi jogi szabályok diszpozitivitására vonatkozó főszabályból, mely szerint a kötelmeknek a felek jogaira és kötelezettségeire vonatkozó közös szabályaitól a felek egyező akarattal eltérhetnek, feltéve, hogy a Ptk. az eltérést nem tiltja.⁸ Fontos azonban hangsúlyozni, hogy a diszpozitív szabályoktól való eltérés joga csak a felek jogaira és kötelezettségeire vonatkozó szabályok esetén megengedett, tehát a jogintézményeket fogalmilag meghatározó normáktól és például az érvénytelenségi okokat vagy az érvénytelenség jogkövetkezményeit meghatározó szabályoktól a felek – főszabályként – nem térhetnek el. A diszpozitivitás alapja az, hogy a relatív szerkezetű polgári jogi jogviszonyokban a jogalkotó azt kívánta a szabályozással biztosítani, hogy felek a lehető legnagyobb szabadságot élvezzék a magánautonómiájukba tartozó jogviszonyaik kialakításában (legyen szó akár szerződésről, akár kárkötelemről vagy jogalap nélküli gazdagodásból származó kötelemről), az általuk létrehozott kötelmeket a konkrét élethelyzetükhöz tudják igazítani.⁹

A Kúria ugyanakkor felhívta a figyelmet arra, hogy az elévülés szabályai kilépnek a felek jogait és kötelezettségeit szabályozó relatív természetű kötelmi szabályok terrénumból. Az elévülés az alanyi jog érvényesíthetőségét zárja ki, ezzel félre nem tehető törvényi parancsként érvényesül a bíróság számára a polgári eljárásokban.

A Kúria rámutatott, hogy az elévülés szabályai elvi jelentőségű és többnyire érinthetetlen jogtétel, amelyektől a felek által történő eltérés nem ismerhető el érvényesnek. Az elévülés szabályai nem a felek kötelmi természetű jogait és kötelezettségeit határozzák meg, hanem az adott jogintézmény törvényi tartalmát, az ettől való bármilyen eltérés a polgári jog rendszeréből való kilépéshez vezetne. Az a logika, amely az elévülési idő eltérő meghatározhatóságából indul ki, hibás okfejtés, figyelemmel arra, hogy ez a lehetőség éppen azért adott, mert a törvény kifejezetten megengedi a feleknek, hogy a kógens szabályoktól eltérően rendelkezzenek.¹⁰ Nem helytálló továbbá az a következtetés sem, hogy a Ptk. 6:22. § (4) bekezdéséből az következik, hogy az elévülés szabályai diszpozitívak, ez a szabály ugyanis csupán annyit jelent, hogy az elévülési idő eltérő meghatározása – törvényi engedély alapján – ugyan megengedett, de ez nem vezethet el az elévülés kizárásához.

⁸ Ptk. 6:1.§ (3) bekezdés.

⁹ Vö. Vékás Lajos: A diszpozitív szabályozás elve és az elv kérdőjelei a gyakorlatban, *Magyar Jog*, 2018/7-8., 385-391. o.

¹⁰ Lásd Ptk. 6:22.§ (3) bekezdés.

A Kúria kifejtette, hogy az elévülés megszakításának okai nem a felek jogaira és kötelezettségeire, hanem az igényhelyzetben lévő alanyi jog kikényszeríthetőségére vonatkozó, kógens szabályok. A felek szerződési szabadsága ezért nem terjed ki eltérő elévülés-megszakítási okok meghatározására külön törvényi engedély nélkül. Következésképpen a felek sem az egyedi szerződéseikben, sem egyedileg meg nem tárgyalta szerződési feltételekben nem térhetnek el az elévülés megszakítására vonatkozó rendelkezésektől, azok köre nem bővíthető.

A 2013-as Ptk.-ból a jogalkotó tudatosan hagyta el a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvényben szereplő "követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítást", mint elévülés-megszakítási okot. A Kúria eljáró tanácsa kiemelte azt is, hogy "a teljesítésre irányuló írásbeli felszólítás" mint elévülés-megszakítási ok ellentétes az elévülés intézményének lényegével: nem az igény érvényesítésére, hanem az igényérvényesítési határidő meghosszabbítására ösztönöz, és nem szolgálja a jogbiztonságot. Következésképpen a felek sem az egyedi szerződéseikben, sem egyedileg meg nem tárgyalta szerződési feltételekben nem térhetnek el az elévülés megszakítására vonatkozó rendelkezésektől, azok köre nem bővíthető.

A Kúria döntése szerint az első- és másodfokú bíróságok a Ptk. 6:25. § (1) bekezdésének megsértésével állapították meg, hogy a felek az elévülés megszakadásának Ptk.-ban írt okait, a Ptk. elévülésre vonatkozó rendelkezéseit szerződéses úton (megállapodással) bővíthetik. A törvényi szabálytól való eltérésnek nem lehet az alapja a jogerős ítéletnek a Ptk. 6:22.§ (3) bekezdésére alapított érvelése, mivel ez csak a törvényi elévülési idő időtartamának megváltoztatására biztosít lehetőséget, és kizárólag abban a szigorú törvényi keretben enged teret a magánautonómiának, hogy a felek írásba foglalt megállapodásukkal rövidebb vagy hosszabb elévülési időben megállapodhatnak. Mindazonáltal a Ptk. 6:22. § (4) bekezdése értelmében az eltérési lehetőség törvényileg korlátozott, nem foglalhatja magába az elévülés kizárását. Az elévülést kizáró megállapodás semmis. A jogerős ítéletben kifejtett indokokkal szemben ezekből a szabályokból - sem külön-külön, sem együttesen értelmezve azokat - nem következik, hogy a Ptk. elévülésre vonatkozó valamennyi szabálya diszpozitív. A Ptk. 6:22. § (3) és (4) bekezdésének szabályai ugyanis csak annyit jelentenek, hogy az elévülési idő hosszának eltérő meghatározása – törvényi engedély alapján – ugyan megengedett, de ez nem vezethet az elévülés kizárásához.

A Kúria tényleges ügyre vonatkozóan megállapította, hogy mindebből az következik, hogy sem a felperes 2021. június 14-én kelt, sem a felperesi jogelőd 2021. december 3-án, majd 2023. május 15-én kelt, az alperes részére megküldött fizetési felszólítása nem eredményezhette az elévülés megszakadását, tekintet nélkül arra, hogy azok szabályszerű kézbesítésére sor került-e, avagy sem. Mivel a perbeli követelés 2019. szeptember 24-én vált esedékessé, és az ebből eredő igényét a jogosult csak a 2023. szeptember 1-jén előterjesztett fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmében érvényesítette, így a követelés – a jogvitára irányadó Vet. 63. § (3) bekezdésében írt 3 éves elévülési időre figyelemmel – a Ptk. 6:23. § (1) bekezdése alapján elévült, így az bírósági eljárásban nem érvényesíthető. A Kúria a fentiek alapján a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, az alperes alapos elévülési

kifogására figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a keresetet elutasította.

4. Észrevételek a döntéshez

A Ptk.-nak az elévülés megszakítására vonatkozó rendelkezéseinek jogi természete a Kódex elfogadása óta az egyik legvitatottabb kérdésként jelent meg, tekintettel arra, hogy az elévülésre vonatkozó Miniszteri indokolás¹¹ nem tette egyértelművé azt, hogy Ptk.-nak az elévülés megszakítására vonatkozó rendelkezései diszpozitív szabálynak tekinthetők-e, vagyis a felek a szerződési tartalom megállapítására vonatkozó szerződési szabadság alapján bővíthetik-e a Ptk.-ban rögzített elévülés-megszakítási okok körét. Más megközelítésben azt, hogy a Ptk. 6:22. § (3) bekezdése alapján, mely lehetővé teszi, hogy a felek egyező akarattal, írásbeli megállapodással eltérjenek a törvényben meghatározott elévülési időtől, következik-e az, hogy az elévülésre vonatkozó szabályok teljes egészében diszpozitívak, tehát kiterjednek a Kódex 6:25.§-ában szabályozott elévülést megszakító okokra is, vagy csak annyit jelent, hogy az elévülési idő eltérő meghatározása ugyan megengedett, de ez nem vezethet a 6:22. § (4) bekezdése értelmében az elévülés kizárásához.

Az elévülést megszakító okok szabályozási természete tárgyában született szakirodalmi álláspontok, tudományos értelmezések is markáns eltéréseket mutatnak. Az egyik álláspont, melynek meghatározó képviselője Vékás Lajos, a magánautonómia és a szerződési szabadság primátusából, a kötelmi szabályok eltérést engedő jellegéből kiindulóan, azt – a több tanulmányban és kommentárban megjelenített¹² következetes álláspontot képviseli, hogy az elévülést megszakító jogi tények szabályozása nem kógens jellegű¹³. Álláspontja szerint "a kötelekre vonatkozó, a felek jogait és kötelezettségeit megállapító közös szabályok diszpozitív természetéből (6:1.§. (3) bekezdése már önmagában az következik, hogy a felek a szerződésben kiköthetik az írásbeli felszólításnak az elévülést megszakító hatását. Ez az értelmezés összhangban van a felek autonómiájának, szerződési szabadságának fokozottabb elismerésével a Ptk.-ban. Ezt a következtetést erősíti meg továbbá, hogy a törvény egyedül az elévülés kizárását tiltja meg, kimondva, hogy az elévülést kizáró megállapodás semmis (6:22.§ (4) bek.). Ebből a rendelkezésből is *a contrario* az következik, hogy az elévülés egyéb szabályai, így az elévülés megszakítására vonatkozó rendelkezések is diszpozitív jellegűek. Az előbbi értelmezést támasztja alá

¹¹ T/7971. számú törvényjavaslat indokolással - A Polgári Törvénykönyvről. A törvényi indokolás mindössze annyit mond, hogy "Az elévülés megszakítására vezető jogi tények közül a Javaslat elhagyja a "követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítást". E megszakítási ok ellentétes az elévülés intézményének lényegével: nem az igény érvényesítésére, hanem az igényérvényesítési idő (és az azzal járó bizonytalanság) meghosszabbítására ösztönöz. A jogbiztonságot szolgálja, ha önmagában egy ilyen aktus nem eredményezi az elévülés megszakítását.

¹² Lásd erről: Vékás Lajos - Gárdos Péter (szerk.): *Kommentár a Polgári Törvénykönyvhöz 2. kötet*, Wolters Kluwer, Budapest, 2014, 1340-1341. o.; Vékás Lajos: Az új Polgári Törvénykönyv első évének tapasztalatairól. In Barzó – Juhász – Leszkoven – Pusztahelyi (szerk.): *Ünnepi tanulmányok Bíró György professzor 60. születésnapjára*. Novotni Kiadó, Miskolc, 2015, 622-637. o.; Vékás Lajos: Szerződési jog – Általános rész. Javított, hatályosított kiadás. Orac Kiadó, Budapest, 2024, 308-309. o.

¹³ Lásd erről: Vékás Lajos – Gárdos Péter (szerk.) *Kommentár a Polgári Törvénykönyvhöz 2. kötet*, Wolters Kluwer, Budapest, 2014, 1340-1341. o.

nem utolsósorban az a körülmény is, hogy az elévülést a bíróság nem veszi hivatalból figyelembe, hanem azt a félnek az igényt megszüntető (pergátló) kifogás formájában kell érvényesítenie (6:23. §). Ez az eredmény vezethető le végül, de nem utolsósorban az elévülési idő felek általi megváltoztatására vonatkozó szabály módosulásából az új Ptk.-ban.¹⁴ Vékás professzor a megszakító okok taxatív jellegével kapcsolatban kiemeli, hogy az elévülést megszakító okok zárt, taxatív felsorolása nem akadályozza azt, hogy a felek a szerződésükben más elévülést megszakító okot is – pl. a teljesítésre történő írásbeli felszólítást – is megjelölhessenek.¹⁵

Más szerzők ezzel ellentétben az elévülés-megszakító okok taxatív felsorolását (6:25.§ (1) bekezdés) eltérést nem engedő kógens normaként értelmezik. Pusztahelyi Réka azt hangsúlyozza, hogy az elévülési szabályok körében a szerződési szabadság csak határok között érvényesülhet, ahogyan az eltérés módja is korlátozott. A törvény által taxatív módon szabályozott megszakító okok, nem tekinthetők diszpozitívnak.¹⁶

Jójárt Eszter ennél tágabban azt az álláspontot képviseli, hogy az elévülés szabályaitól – az elévülési határidőkre vonatkozó kifejezett törvényi engedélytől eltekintve – nem lehet eltérni, mert az az elévülés fogalmát adja meg, elválaszthatatlan a jogintézmény lényegétől és e szabályoktól való eltérés az elévülést lényegétől fosztaná meg.¹⁷

Más szerzők, hasonló következtetésre jutva hangsúlyozzák, hogy az elévülés megszakításáról rendelkező norma az adott jogintézmény lényege szempontjából elvi jelentőséggel bíró jogtétel, amely kötelező érvényesülést kíván.¹⁸

Egyes Ptk. kommentárok a tanulmányban idézett Wolters Kluwer Kommentár kivételével nem foglalnak el egyértelmű álláspontot a "diszpozitivitás – kógencia" dilemma tekintetében, de általában kiemelik a 6:25.§ (1) bekezdésében meghatározott elévülést-megszakító okok taxatív jellegét¹⁹, illetőleg utalnak a Kúria Tanácsadó Testületének a kérdésben kialakított álláspontjára.²⁰

Az elévülést megszakító okok szerződésben való kibővíthetőségének kapcsán a Tanácsadó Testület nem alakított ki egységes álláspontot. A Testület tagjai két, egyenértékű, zárt logikai rendszerbe foglalható érvelést azonosítottak.

Az egyik értelmezés – a Vékás professzor által képviselt állásponthoz hasonlóan – úgy érvel, hogy mivel a felek az elévülési időt is meghatározhatják, ebből az

¹⁴ Vékás Lajos: A diszpozitív szabályozás elve és az elv kérdőjelei a gyakorlatban. *Magyar Jog*, 2018/7-8., 385-391., 389-390. o.

¹⁵ Vékás Lajos: *Szerződési jog – Általános rész*. Javított, hatályosított kiadás. Orac Kiadó, Budapest, 2024, 308. o.

¹⁶ Pusztahelyi Réka: *A magánjogi elévülés*. Novotni Alapítvány, Miskolc, 2015, 248. o.; Pusztahelyi Réka: Az elévülési szabályok megváltoztathatósága: a magánautonómia határai. *Állam- és Jogtudomány*, 2024/1., 38-61., 59. o.

¹⁷ Jójárt Eszter: Diszpozitivitás a régi és az új Polgári Törvénykönyvben - elméleti alapvetés. *Magyar Jog*, 2014/12., 673-685., 682. o.

¹⁸ Fazekas Judit: Kötelmi jogi alapvetés. Az elévült követelések. In Fazekas- Menyhárt – Köhidi: *Kötelmi jog Általános rész*, Gondolat Kiadó, 2017, 28. o.

¹⁹ Lásd pl. Osztovits András (szerk.): *A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013.évi V. törvény és a kapcsolódó jogszabályok Nagykomentárja III. Kötet*, Opten Informatikai Kft. Budapest, 2014, 77. o.

²⁰ Lásd Jogkódex: HVG Orac Ptk. Kommentár. VI. kötet. 6:25.§-hoz fűzött magyarázat.

következik, hogy az elévülést megszakító okok körét is bővíthetik. Az egyetlen kógens szabály a Ptk. elévülésre vonatkozó rendelkezési körében az, hogy az elévülés kizárása semmis (6:22. §. (4) bekezdés). A kötelezethez intézett „felhívás” – a felek erre irányuló kikötése esetén – megszakíthatja az elévülést, mivel a felek az elévülési időt is szabadon megváltoztathatják a törvényhez képest. Egyedül olyan kikötés nem lehetséges, amely az elévülést kizárja.

A másik értelmezés szerint a Ptk. rendelkezéseiből arra lehet következtetni, hogy a jogalkotó ellenőrizni kívánja a követelések érvényesítését és ezt kétféle technikával teszi. Egyfelől megadja az elévülés idejét, másfelől szabadságot ad a feleknek az elévülés idejének meghatározására, azzal a korláttal, hogy az elévülést kizáró rendelkezés semmis. Ugyanilyen szabadságot nem ad a törvény az elévülést megszakító okok bővítésére. A jogalkotói döntés mögött, amely nem tekinti az írásbeli felszólítást az elévülés megszakadását eredményező körülménynek, az áll, hogy e megszakítási ok ellentétes az elévülés intézményének lényegével, mert nem az igény érvényesítésére, hanem az igényérvényesítési idő (és az azzal járó bizonytalanság) meghosszabbítására ösztönöz. A Tanácsadó Testület rámutat, hogy a két egyenértékű értelmezési opció érvényesülése tekintetében a bírói gyakorlat szerepe lesz meghatározó. Ebben a helyzetben öntött úgymond, „tiszta vizet a pohárba” a Kúria precedensképes döntése, amelynek feltétlen érdeme, hogy egyértelművé teszi az elévülés-megszakító okokra vonatkozó taxatív felsorolás kógens jellegét, nevezetesen azt, hogy az elévülést megszakító okok nem a felek szerződéses viszonyát szabályozzák, hanem az igény érvényesíthetőségének objektív feltételeit, melyeket szerződéssel sem bővíteni, sem szűkíteni nem lehet.

A Kúria döntésének várható hatásait illetően az határozat meghozatalától eltelt rövid idő miatt átfogó elemzések még nem születtek, de egy-két értékelés már elérhető. Bodzási Balázs felveti, hogy az elmúlt években szerződések tömegei jöttek létre az elévülés-megszakító okok diszpozitív jellegét hangsúlyozó értelmezés talaján, azzal a tartalommal, hogy a felek a jogosult részéről az adóshoz intézett írásbeli teljesítési felszólítást is elévülést megszakító okként szabályozták. Ezt eddig az eljáró bíróságok – miként a bemutatott esetben a másodfokú bíróság is – ezeket érvényes kikötésnek tekintették. Álláspontja szerint ennek alapján – több mint tíz évvel a Ptk. hatálybalépése után – már a Kúriának is azt a kialakult gyakorlatot kellett volna figyelembe vennie, amely szerint az elévülés megszakítását eredményező jogi tények köre bővíthető.²¹ Bár a magam részéről nem osztom a szerző álláspontját, mivel úgy gondolom, hogy nem kérhető számon a Kúrián az, hogy nem „betonozott be” egy vitatott értelmezésre ráépült szerződési és bírói gyakorlatot. Mindazonáltal egyet kell érteni azzal a felvetéssel, hogy a kialakult szerződési gyakorlatban okozhatnak nehézségeket az olyan szerződések, amelyekben elévülést megszakító okként határozták meg a tartozás megfizetésére irányuló írásbeli felszólítást.

²¹ Bodzási Balázs: A Kúria szerint a Ptk.-ban szereplő elévülés-megszakítási okok köre megállapodással nem bővíthető, 2025.10.09. <https://jogaszegylet.hu/jogelet/a-kuria-szerint-a-ptk-ban-szereplo-elevules-megszakitasi-okok-kore-megallapodassal-nem-bovitheto/>; Vö. Bodzási Balázs: A Kúria szerint a Ptk.-ban szereplő elévülés-megszakítási okok köre megállapodással nem bővíthető. *Magyar Jog*, 2025/11., 717-719.

Ugyanakkor a Kúria döntése nyomán egyértelművé vált az, hogy a Ptk.-ban az elévülés-megszakító okok kógens szabályok, melynek következményeként a 6:25.§ (1) bekezdéstől eltérő, azokat bővítő vagy szűkítő kikötések semmissek. Kúria döntése meghatározó lépés egységes joggyakorlat felé. Úgy gondolom, hogy a jogbiztonság szempontjából a döntésnek jelentősebbek a pozitív hatásai, mint a szerződési gyakorlatban rövidtávon esetlegesen jelentkező nehézségek.

Irodalomjegyzék

- Bíró György: Az elévülés intézménye. Publicationes Miskolcensis, Sectio Juridica et Politico, Miskolc, Tomus XXVI/2. (2008), 541-576.
 - Bíró György: Az elévülés szabályai az új Ptk.-ban. In: Csák Csilla – Olajos István (szerk.): Ünnepi tanulmányok Prugberger Tamás professzor 70. születésnapjára. Miskolc, Novotni Alapítvány, 2007, 50-60.
 - Bodzási Balázs: A Kúria szerint a Ptk.-ban szereplő elévülésmegszakítási okok köre megállapodással nem bővíthető. Magyar Jog, 2025/11., 717-719.; <https://doi.org/10.59851/mj.72.11.6>.
 - Fazekas Judit: Kötelmi jogi alapvetés. Az elévült követelések. In Fazekas – Menyhárt – Kőhidi: Kötelmi jog Általános rész, Gondolat Kiadó, 2017, 19-29.
 - Jójárt Eszter: Diszpozitivitás a régi és az új Polgári Törvénykönyvben - elméleti alapvetés, Magyar Jog, 2014/12., 673-685.
 - Osztovits András (szerk.): Ptk. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013.évi V. törvény és a kapcsolódó jogszabályok Nagykommentárja III. Kötet, Opten Informatikai Kft. Budapest, 2014.
 - Pusztahelyi Réka – Veress Emőd: Elévülési szabályok a jogbiztonság szolgálatában, a román és a magyar polgári törvénykönyvekben. Összehasonlító jogi tanulmány. Magyar Jog, 2017/6., 373-383.
 - Pusztahelyi Réka: Az elévülési szabályok megváltoztathatósága: a magánautonómia határai Állam- és Jogtudomány, 2024/1., 38-61.; <https://doi.org/10.51783/ajt.2024.1.02>
 - Pusztahelyi Réka: A magánjogi elévülés. Novotni Alapítvány, Miskolc, 2015.
 - Vékás Lajos: A diszpozitív szabályozás elve és az elv kérdőjelei a gyakorlatban. Magyar Jog, 2018/7-8., 385-391.
 - Vékás Lajos: A kötelmek közös szabályai. In: Vékás Lajos – Gárdos Péter (szerk.): Kommentár a Polgári Törvénykönyvhöz. 2. kötet. Wolters Kluwer, Budapest, 2014.
 - Vékás Lajos: Az új Polgári Törvénykönyv első évének tapasztalatairól. In Barzó – Juhász – Leszkoven – Pusztahelyi (szerk.): Ünnepi tanulmányok Bíró György professzor 60. születésnapjára. Novotni Alapítvány, Miskolc, 2015, 622-636.
 - Vékás Lajos: Szerződési jog – Általános rész. Javított, hatályosított kiadás. Orac Kiadó, Budapest, 2024.
-
-